

І.С. Турчин, О.С. Ларін, Р.М. Січінава, Л.М. Сидоренко, І.І. Дроздович,
М.О. Коваленко, В.Б. Доготар, І.В. Коноваленко, В.А. Смоляр

КОМБІНОВАНИЙ МЕТОД ЛІКУВАННЯ ГІПОКОРТИЦИЗМУ

*Український науково-практичний центр ендокринної хірургії,
трансплантації ендокринних органів і тканин МОЗ України, Київ*

ВСТУП

Проблема лікування хронічної надниркової недостатності надзвичайно складна та далека від оптимального вирішення. Синтетичні гормональні препарати не завжди забезпечують стійку компенсацію надниркової недостатності. Крім того, тривале застосування кортикостероїдів спричиняє розвиток артеріальної гіпертензії, системного остеопору, порушення вуглеводного обміну, послаблення імунітету, загострення або розвиток шлунково-кишкових захворювань.

Альтернативою лікування гіпокортицизму може бути трансплантація органних культур надниркових залоз новонароджених поросят. Цей метод показав досить високу клінічну ефективність [1-4]. На підставі клінічного досвіду було розроблено показання для застосування зазначеного вище методу лікування: хвороба Аддісона, постадреналектомічний гіпокортицизм, гормон-залежні форми бронхіальної астми, неспецифічні поліартрити.

У попередніх клінічних дослідженнях ми використовували для лікування гіпокортицизму лише монокультуру надниркових залоз новонароджених поросят.

Метою даної роботи було вивчення впливу комбінованої ксенотрансплантації органної культури надниркових залоз із гепатоцитами на перебіг хронічного гіпокортицизму.

МАТЕРІАЛ І МЕТОДИ

Попередні дані показали, що за сумісного культивування органної культури надниркових залоз із гепатоцитами у співвідношенні 1:0,5 проявляється стимулюючий ефект останніх на продукцію кортикостероїдів.

У даному дослідженні використовували окремо культивовані органні культури вищевказаних органів, які готували за методиками, описаними у відповідних Держстандартах. Обидві культури вводили пацієнту у співвідношенні 1:0,25 у різні ін'єкційні точки.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ОБГОВОРЕННЯ

Позитивний результат після проведення комбінованої ксенотрансплантації органних культур над-

ниркових залоз із гепатоцитами спостерігався вже через 10-14 днів, а у деяких хворих — через 18-20 днів. Хворі відзначали поліпшення загального самопочуття, підвищення емоційного та фізичного тону. У них зменшувалися слабкість, адинамія, нормалізувався артеріальний тиск, зникала тахікардія, помітно зменшувалася меланодермія. Відзначалася тенденція до подальшого поліпшення загального стану.

Через 3-6 місяців по трансплантації у більшості хворих цілком зникали ознаки гіпокортицизму, а у решти інтенсивність їх знижувалась на 2-3 порядки. У більшості пацієнтів зникали прояви іпохондричного настрою, пригніченості, підвищувався життєвий тонус; вони ставали активнішими, контактнішими, намагалися повертатися до повноцінної трудової діяльності.

Значно поліпилися також показники гормональної забезпеченості організму хворих. Так, перед трансплантацією рівень АКТГ був підвищений у більшості хворих у 5-7 разів. Але вже через 1-2 місяці по трансплантації цей показник знижувався до субнормальних величин (250-350 нг/л). Такий стан тривав у пацієнтів до 8-12 місяців, дози вживаних синтетичних глюко- та мінералокортикоїдів зменшувалися на 50-70%.

Вихідні показники 11-ОКС і 17-КС у всіх хворих перед трансплантацією були зниженими у 2-3 рази порівняно з нормою. Через 1-3 місяці по ксенотрансплантації ці показники зростали до норми й утримувалися на цьому рівні протягом 8-12 місяців.

Через 8-12 місяців виникали явища декомпенсації гіпокортицизму, і хворі потребували повторної ксенотрансплантації.

ВИСНОВКИ

1. Ксенотрансплантація органної культури надниркових залоз із гепатоцитами за постадреналектомічного синдрому є не конкуруючим методом лікування, а доповнюючим традиційну глюко-мінералокортикоїдну терапію.

2. Ефективність ксенотрансплантації органної культури надниркових залоз із гепатоцитами у хворих із гіпокортицизмом триває 8-12 місяців.

3. Дози синтетичних гормональних препаратів знижуються після ксенотрансплантації на 25-75%, а в окремих випадках екзогенні гормони тимчасово відміняються.

ЛІТЕРАТУРА

1. Січинава Р.М. Гормональний статус у крові хворих з постадреналовим гіпокортицизмом після трансплантації органної культури надниркових залоз новонароджених поросят // Трансплантологія. — 2000. — №1. — С. 153-156.
2. Турчин І.С., Зубкова Г.А., Давидова Т.І. та інші. Проблеми ксенотрансплантації // Трансплантологія. — 2003. — №2. — С. 137-145.
3. Ларин А.С., Січинава Р.М., Сидоренко Л.Н. и др. Динамика уровня 17-ОКС и 11-ОКС у реципиентов при болезни Иценко-Кушинга под влиянием ксенотрансплантации органной культуры надпочечников новорожденных поросят // Трансплантология. — 2004. — №3.- С. 301-303.
4. Січинава Р.М. Лікування постадреналектомічного гіпокортицизму методом трансплантації органної культури кори надниркових залоз // Автореф. дис. к.мед.н. — К., 2003. — 18 с.

РЕЗЮМЕ

Комбинированный метод лечения гипокортицизма

И.С. Турчин, А.С. Ларин, Р.М. Сичинава, Л.Н. Сидоренко, И.И. Дроздович, М.А. Коваленко, В.Б. Доготарь, И.В. Коноваленко, В.А. Смоляр

Ксенотрансплантация органной культуры надпочечников с гепатоцитами при постадреналэктомическом синдроме является не конкурентным методом лечения, а дополняющим традиционную глюко-минералокортикоидную терапию. Эффективность ксенотрансплантации органной культуры надпочечников с гепатоцитами у больных при гипокортицизме длится 8-12 месяцев. Дозы синтетических гормональных препаратов уменьшаются после ксенотрансплантации на 25-75%, а в некоторых случаях временно отменяются.

Ключевые слова: гипокортицизм, органная культура надпочечников и гепатоцитов, ксенотрансплантация.

SUMMARY

The combined method of hypocorticism treatment

I. Turchin, A. Larin, R. Sichinava, L. Sidorenko, I. Drozdovich, M. Kovalenko, V. Dogotar, I. Konovalenko, V. Smolayr

Xenotransplantation of adrenal gland organ cell culture with hepatocytes in postadrenalectomic syndrome is not a competing method of treatment but is a ancillary to the traditional gluco-mineralocorticoid therapy. Xenotransplantation of adrenal gland organ cell culture with hepatocytes efficiency in hypocorticism is about 8-12 months. Doses of synthetic hormonal medications decrease after the xenotransplantation of adrenal gland organ cell culture with hepatocytes in 25-75% and in some cases synthetic hormonal medications are periodically canceled.

Key words: hypocorticism, adrenal gland organ cell culture, xenotransplantation.

Дата надходження до редакції 10.09.2008 р.